

Asociacija „Už saugų automobilį Lietuvoje“

Vilnius, Švitrigailos g. 16A, LT-03223

Pirmininkas Giedrius Garbinčius

Telefonas 8 605 71981

El. paštas info@uzsauguautomobili.lt

Informacija www.usal.lt

USAL Už saugų automobilį
Lietuvoje

Pranešimas spaudai

2019-09-17, Vilnius

Automobilių remonto verslo skaidrumas – kodėl vis dar delsiama?

Vis dar nėra reglamentuojama, kas yra legalus ir nelegalus automobilių remonto verslas. „Dažnai klaidingai manoma, kad norint veikti legaliai pakanka užsiregistruoti individualią veiklą ar įsteigti UAB, turėti antspaudą ir mokėti mokesčius, tačiau pamirštama, jog svarbu atitikti ir kitus reikalavimus“, – teigia asociacijos „Už saugų automobilį Lietuvoje“ prezidentas Giedrius Garbinčius. Anot jo, autoservisų versle turi būti sureguliuota visa eilė klausimų: nuo patalpų atitikimo šiai veiklai keliamus reikalavimus iki tepalų, padangų, akumuliatorių, metalo ir kitų atliekų surinkimo. Tokios aktualijos buvo aptariamose asociacijos „Už saugų automobilį Lietuvoje“ organizuojamoje konferencijoje „USAL forumas 2019“.

Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, šalyje yra registruota 1.621 transporto priemonių techninę priežiūrą ir remonto paslaugas teikianti įmonė. Per dvejus metus išduoti maždaug 55 dokumentai, leidžiantys autoservisų paslaugų paskirties statybą, rodo Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos duomenys. Tačiau USAL skaičiavimais, Lietuvoje veikia per 10.000 didesnių ar mažesnių autoservisų.

Abejonių dėl nelegalių servisų nelieka vien prisiminus stirtas senų padangų pakelėse. 2017 metais apie 28,2 tūkst. tonų padangų buvo surinkta perdirbimui, rodo Aplinkos ministerijos Atliekų politikos grupės duomenys. O viešai prieinamų duomenų, kiek padangų priduoja automobilių servिसai, nėra.

Individualios veiklos legaliam servisui neužtenka

Reikia kompleksinių sprendimų, taip pat ir visuomenės sąmoningumo – pavyzdžiui, pranešant apie galimai nelegaliai veiklą vykdančius subjektus, konferencijoje kalbėjo Aplinkos ministerijos Atliekų departamento direktorė Agnė Bagočiūtė.

„Kaip tik prieš keletą dienų įregistravau įstatymo projektą, pagal kurį pastato savininkas turi būti atsakingas už tai, kokia veikla vykdoma jo patalpose. Kitu atveju grėstų baudžiamoji atsakomybė“, – vieną iš priemonių suvaldyti nelegaliai veikiančius servisis įvardijo konferencijoje dalyvavęs Seimo narys Remigijus Žemaitaitis.

„Dauguma galvoja, kad jei meistriukas automobilių remontu užsiima pagal individualios veiklos pažymėjimą, verslo liudijimą ir išrašo jums sąskaitą, tai verslas lyg ir yra legalus. Valstybinė mokesčių inspekcija išduota pažyma tėra deklaracija apie sumokėtus mokesčius. Iš tiesų yra daug kitų reikalavimų, kuriuos turi atitikti servisas: patalpos turi turėti tinkamą paskirtį, sanitarinę zoną ir atitikti aplinkosauginius darbo saugos reikalavimus, nustatytus teisės aktuose, panaudotos, išmestos autodalyvis turi būti tinkamai surenkamos ir utilizuojamos, o ne išmetamos už tvoros, turi dirbti kvalifikuoti darbuotojai, išmanantys transporto priemonių techninio aptarnavimo ir remonto reikalavimus, naudojami kokybiški įrenginiai, įrankiai ir matavimo priemonės, kurios turi būti periodiškai tikrinamos, o galiojantys metrologinės patikros atitikimą patvirtinantys dokumentai turi būti saugojami“, – sako teigia asociacijos „Už saugų automobilį Lietuvoje“ (USAL) vadovas.

„Svarbi dalis yra viešieji pirkimai. Viešuosiuose pirkimuose perkančioji organizacija privalo išsiaiškinti, ar tiekėjas yra kompetentingas, patikimas ir pajėgus įvykdyti pirkimo sąlygas, todėl pirkimo dokumentuose ji gali nusimatyti vieną iš kvalifikacijos reikalavimų – teisę verstis veikla. Taigi, jei pagal kitų teisės aktų reikalavimus tiekėjas tokios teisės neturi, vertiname, kad pirkime dalyvauti negali. Taip pat jeigu tam tikrų paslaugų teikimui kitais teisės aktais yra nustatyti privalomi reikalavimai, tiekėjas turi jų laikytis nepriklausomai nuo to, ar pirkimo sutartyje jie yra nustatyti ar ne. Automobilių remonto įmonės neatitinkančios reikalavimų neturi teisės siūlyti savo paslaugas“, – teigia advokatų kontoros „TGS Baltic“ partneris, transporto industrijos grupės vadovas Gytis Kaminskas.

Anot konferencijoje diskutavusių specialistų, šiuo metu galiojanti tvarka yra perdėm griežta, o kontrolės nėra ir teisiniai aktai neveikia bei rinka palikta savikontrolei.

Kondicionierių pildymas aikštelėse – pigu, bet pavojinga

Automobilių verslo profesionalams skirtoje konferencijoje diskutuota ir apie šiltuoju sezonu šalia prekybos centrų išdygstančias palapines, kuriose meistrai siūlo papildyti kondicionierius, kol automobilio savininkas apsipirkinėja parduotuvėje. Nors iš pirmo žvilgsnio tai atrodo patogiu, ne visose šių paslaugą teikiančiose vietose darbuotojai patikrina sistemos sandarumą, kuris užtikrina, kad kondicionierius šaltą orą pūs ne kelias dienas. Kaip teigia specialistai, jei freonas pradingo, reikia ne pildyti freoną iš naujo, o pirmiausia suremontuoti kondicionierių. Mat pagal šiuo metu galiojančius Europos Sąjungos reikalavimus oro kondicionierių freono dujomis negalima pildyti tol, kol nėra užbaigtas būtinas remontas ir užtikrintas sistemos sandarumas. Juolab, kad nesandarūs kondicionierius yra labai pavojingas – freonas labiausiai pavojingas gamtai, jis ardo ozono sluoksnį.

„Servisuose, kuriuose ši paslauga atliekama, meistrai sistemą tikrina ir prieš pildymą, ir po jo. Be to, automobilio savininkas iš legaliai veikiančių servisų gauna garantiją, o jos suteikti nelegaliai veikiančios paslaugos tiekėjai negali“, – pasakoja asociacijos prezidentas.

Atsižvelgiant į nekokybiško darbo poveikį sveikatai ir gamtai, USAL siekia didesnę dėmesį skirti žaliajai darbotvarkei ir griežtinti reikalavimus paslaugų tiekėjams: „Siekiamo, kad kondicionierių pildymas galėtų būti atliekamas tik tose patalpose, kurios būtų registruotos Aplinkos ministerijos valdomoje valstybės informacinėje sistemoje“, – sako G. Garbinčius.

Techninės apžiūros monopolis

Taip pat keltas klausimas, ar pagrįstai privalomosios techninės apžiūros pripažinimas patikėtas tik techninės apžiūros centrams be galimybės plėsti galinčių suteikti šią paslaugą skaičių. Šiuo metu privalomosios techninės apžiūros paslaugas vienoje zonoje teikia vienintelė, prieš 25 metus laimėjusi apžiūros vykdytojo parinkimo konkursą, įmonė. Iš viso techninės apžiūros paslaugas teikia 10 įmonių.

„Teoriškai tai yra tie patys servisai. Kodėl vis dar delsiama įsileisti kitus žaidėjus į rinką? – retoriškai klausia USAL vadovas. – Tačiau tol, kol klausimas dėl autoservisų statusų formalizavimo nėra išspręstas, kiti verslo subjektai negali pretenduoti teikti techninės apžiūros paslaugas. Techninės apžiūros veikla yra reglamentuota Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministerijos, o automobilių remonto rinka palikta savireguliacijai be aiškiai apibrėžto statuso. Šiuolaikinėje ekonomikoje tai – sunkiai suprantama.“